

Daens Vandaag

driemaandelijks tijdschrift van het Priester Daensfonds

XXIII, 4, 15-12-1999

NEEN!

Dit was het verdicht dat de gemeenteraad, meerderheid tegen minderheid, besliste tijdens de gemeenteraadszitting van de stad Aalst op 30 november 1999 bij de vierde motie, ingediend door het gemeenteraadslid Maarten Blommaert in verband met de mogelijke financiële steun van de stad Aalst aan de museale inrichting van de vernieuwde IJzertoren te Diksmuide.

Het Priester Daensfonds had hiertoe de aanzet gegeven omdat het meende dat de figuur van priester Adolf Daens en het daensisme, dat nadien groeide en zowel lokaal als internationaal grote waardering vond, in de moderne museale invulling een waardige plaats voorbehouden zou krijgen.

NEEN! Hiermee komt een einde aan een meer dan drie jaar durende procedure waarbij de bewindsleden van de stad Aalst ons aan het lijntje hebben gehouden, wij met ons hebben laten sollen en ons hebben laten paaien met illusies en luchtkastelen.

Met deze NEEN! heeft de politieke meerderheid van deze 'provinciestad' het Priester Daensfonds een ideologische kaakslag gegeven en ons in een politiek steekspel gedrongen, waaraan wij niet wensen betrokken te worden.

Het Priester Daensfonds is een pluralistische vereniging van openbaar nut, dat leden telt uit ALLE ideologische, sociale en politieke strekkingen! Eén van onze doelstellingen is namelijk het doorbreken van de verzuiling!

Met deze afwijzing van de bijdrage van de stad Aalst voor de inrichting van het sociale luik van de ontvoogdingsstrijd in het museum van de IJzertoren, waar de figuur van Daens zal prijken naast die van E. Anseele, L. Franc... anderen hebben de dames en heren van de meerderheid hun gebrek aan historische kennis gemmerd door vooroordelen ten aanzien van de IJzertoren, getoond.

Hierbij betonen zij o.m. ook hun spijtig... komt aan respect ten aanzien van een priester die, om zijn inzet voor de zwakken en de marg... in, botste het al wat naar macht zweemde. (Wiens medestander was hij wel?)

Een onverdraagzaamheid... (toe onrecht?)... dat later dat ze op de donker... van een millennium niet meer bestond... niet meer zou mogen bestaan. Tevens kwam tijdens de stemming de laksheid van bepaalde... mensen op... voorplan, die zichzelf op de Daensdag uitroepen tot symbool van het sociaal... te, vol... tionalisme maar die zelfde dag gebruiken (?) als kiesplatform. De talloze in... rekin... en vergaderingen tonen ons uiteindelijk bij dit roemloze slot de dubbel... de politici, die zich onder vier ogen engageren, maar onder druk van een... van een bocht van 180 graden maken, een enkele uitzondering niet te na...

Mag ik tenslotte even wijzen op de wanverhouding van het – wellicht terechte – geld, gespendeerd aan de tentoonstelling gewijd aan Boontje en het bedrag van NUL FRANK voorzien voor

Daens Vandaag

Verantwoordelijke uitgever:

Herman Slagmulder
Boudewijnlaan 130, 9300 Aalst
% en ☎ 053 / 77 68 53

Hoofredactie:

Frans Van Campenhout
Loweidestraat 2, 1700 Dilbeek
% en ☎ 02 / 567 94 98

Opmaak:

Erik D'Hondt
Wijlstraat 25A, 9320 Erembodegem
% en ☎ 053 / 77 44 97

Kernredactie:

Peter Dauwe, Erik D'Hondt, Luc Geeroms, Herman Slagmulder, Machteld Van de Perre en Emiel Van Schuylenbergh.

Coördinatie publiciteit:

Emiel Van Schuylenbergh

* * *

Priester Daensfonds

Sociaal-culturele vereniging aangesloten bij het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen (OVV), bij de Vlaamse Culturele Koepel (VCK) en bij de Cultuurraad van de stad Aalst.

Maatschappelijke zetel:

Stadhuis, Grote Markt 3, 9300 Aalst

Correspondentie-adres:

Parklaan 30 bus 10
9300 Aalst
% 053 / 77 40 12

Raad van Beheer:

Voorzitter
Herman Slagmulder
Ondervoorzitter
Willy De Turck
Secretaris
Luc Geeroms
Penningmeester
Emiel Van Schuylenbergh
Leden
Mieke Blommaert-De Schepper,
Peter Dauwe, Wouter De Bruyne,
Erik D'Hondt, Luc D'Hondt, Rob Librecht, Roel Temmerman, Frans Van Campenhout, Karel Van den Bossche en Machteld Van de Perre.

Lidmaatschap van het Priester Daensfonds:

Jaarlijkse bijdrage: 500 BEF
Scholieren en studenten: 250 BEF
Ereleden: 1.000 BEF
Beschermdede leden: 2.000 BEF
Rekeningnummer: 432 -5245521-01

* * *

Kaftontwerp: Erik D'Hondt

Al veertig jaar zet het Priester Daensfonds zich in voor solidariteit met de medemens, ontplooiing van het Vlaamse volk, democratisering van de samenleving en het doorbreken van de verzuiling op alle gebied. Het heeft leden over heel Vlaanderen, en zelfs in Wallonië en Nederland. Via het tijdschrift houdt het contact met zijn leden, kondigt het activiteiten aan, neemt standpunten in en houdt de nagedachtenis van daensistische strijders in ere. De voorbije jaren organiseerden we sociale en sociaal-culturele activiteiten in Aalst, Aspelare, Denderhoutem, Haaltert, Moorsel, Okegem, Outer, Wortegem-Petegem, Sint-Genesius-Rode, Alsemberg... In 2000 organiseren we een herdenking in Welle (9 april) en de jaarlijkse Daensdag op 18 juni zal weer uitgroeien tot een grootse manifestatie.

Iedereen kan gratis deelnemen aan onze activiteiten. Maar de organisatie kost geld!

We zijn ervan overtuigd dat u in 2000 lid wil blijven of worden van het Priester Daensfonds, dat uw inzet en bijdrage de werking van onze vereniging zal bevorderen. Wie sociaal geëngageerd is, blijft niet aan de kant staan.

Mogen we u daarom vragen uw lidgeld voor volgend jaar te storten op rekeningnummer 432-5245521-01 Aalst met vermelding van naam, adres en reden van betaling.

Jaarlijkse bijdrage (abonnement op tijdschrift inbegrepen)
500 fr.

Scholieren en studenten: 250 fr.

Ereleden: 1000 fr.

Beschermdede leden: 2000 fr.

Adverteerders

Banketbakkerij Antwerpia, Aalst
Buurthuis ACRO, Aalst
Christelijke Mutualiteit, Aalst
N.V. De Ster, Aalst
Droogkuis Baccara, Aalst
Gipak, Aalst
N.V. Interbrew, Leuven
Kleding Sint-Elooi, Aalst
KBC-Bank, Brussel
Het Land van Riem, Aalst
N.V. Pedilux, Aalst
Restaurant Kelderman, Aalst
Taverne Den Babbelaer, Aalst
Was- en droogkuis Norge, Aalst
Ziekenfonds Priester Daens, Aalst

Beschermdede Leden 1999

Priester Daensfonds

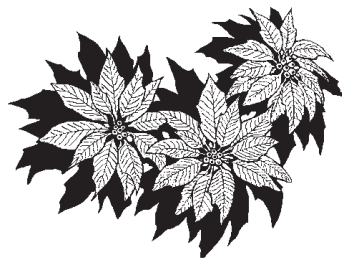
Pieter Amerijckx, Gent
Blanche De Baere, Waregem
Daniël Denayer, Aalst
Miriam De Neve, Oostduinkerke
Tony Derde, Aalst
Andries De Schepper, Evergem
Willy De Turck, Leuven
Wilfried Dhondt, Ninove
Gemeentebestuur Herzele
Geert Sonck, Knokke
Herwig Sonck, Denderleeuw
Piet Van Eeckhaut, Gent
Van den Eeckhautfonds, Lede
Marijke Van Welden, Etikhove

de figuur van priester Daens in het museum van de IJzertoren: een Vredesmemoriaal als dusdanig erkend door de Vlaamse Regering!

NEEN! Dames en heren van de politieke meerderheid te Aalst anno 1999, lang nadat de thans levenden er niet meer zullen zijn en zowel over U als over mij wellicht nooit meer zal worden gerept, zullen onze kinderen en kleinkinderen zich afvragen, waarom de naam 'AALST' ontbreekt, nochtans de bakermat van het daensisme, een Vlaams-sociale omwentelingsbeweging. Van een historisch gemiste kans gesproken!

Herman Slagmulder, voorzitter Priester Daensfonds

Korte historiek

- 29.06.96 In opdracht van het IJzerbedevaartcomité (IJC) geeft Karel Van Reeth op de beheerraadsvergadering van het Priester Daensfonds (PDF) een uiteenzetting betreffende de geplande restauratie- en renovatiewerken van de IJzertoren en meer bepaald betreffende de eventuele inrichting van een "Priester Daens-zaal".
- 21.08.96 Namens het Priester Daensfonds hebben Herman Slagmulder en Emiel Van Schuylenbergh "een verkennend gesprek" met burgemeester Anny De Maght die belooft het dossier "IJzertorenproject" te bespreken in het College van Burgemeester en Schepenen" (CBS).
- 28.08.96 PDF stuurt brief naar CBS van Aalst, Ninove, Haaltert, Denderleeuw en Wortegem-Petegem met verzoek tot financiële participatie inzake uitbouw van de "Priester Daenszaal".
- 25.09.96 Denderleeuw is principieel bereid tot financiële ondersteuning van het project.
- 18.12.96 Ninove benadrukt "het lovenswaardig initiatief"; eventuele financiële participatie kan "mits welbepaalde voorwaarden".
- 22.02.97 Dirk Demeurie, secretaris IJC, is aanwezig op de beheerraadsvergadering PDF en verschaft aanvullende gegevens m.b.t. het IJzertorenproject.
- 05.05.97 IJC stuurt brief naar CBS van Aalst, Ninove, Haaltert, Denderleeuw en Wortegem-Petegem met duidelijke gegevens i.v.m. de museale inrichting van de 24 verdiepingen in de IJzertoren.
- 01.12.97 Gracienne Van Nieuwenborgh, schepen Cultuur, Onderwijs en Toerisme, ontvangt een delegatie van het PDF in het Stadsarchief; Dirk Demeurie, secretaris IJC, en Karel Baert, stadsarchivaris, zijn eveneens aanwezig. Dirk Demeurie brengt uitgebreid verslag over de stand van zaken van het IJzertorenproject. Wat de financiële medewerking betreft belooft de schepen het project op de komende gemeenteraad voor te leggen en van de nodige toelichting te voorzien.
- 08.12.97 Brief CBS Haaltert aan PDF: voorlopig geen financiële tussenkomst om budgettaire redenen.
- 07.01.98 Brief stadsbestuur Aalst aan IJC: financiële ondersteuning kan niet worden toegezegd aangezien er in de begroting 1998 hiervoor geen kredieten voorzien werden.
- 27.01.98 Aan de burgemeesters, schepenen en gemeenteraadsleden van Aalst, Ninove, Haaltert, Denderleeuw en Wortegem-Petegem (in totaal 142 personen) wordt door

- het PDF een concreet financieringsvoorstel bezorgd samen met een uitvoerige documentatiemap (25 pagina 's) betreffende het IJzertorenproject. Tevens wordt een kernvergadering voorzien op 26.03.98 met de afgevaardigden van voormelde gemeentebesturen.
- 02.02.98 Schepen Jacques Timmermans deelt mede “dat het kwestieus dossier met de nodige aandacht zal onderzocht worden tijdens de bespreking van de Ninoofse begroting 1999.”
- 26.02.98 Burgemeester Johan Delmulle van Wortegem-Petegem bevestigt zijn volledig akkoord met financieringsvoorstel.
- 26.03.98 Slechts 10 aanwezigen op vergadering in “Land van Riem”; wel heel wat verontschuldigen. Uiteenzettingen door Herman Slagmulder, Dirk Demeurie en Jos Verdoodt. Haaltert is “principiële akkoord” maar het gemeentebestuur zal pas een positieve beslissing nemen indien alle aangeschreven gemeenten eveneens participeren.
- 12.06.98 Burgemeester Jan Eeman van Denderleeuw bevestigt zijn principiële toezegging van 25.09.96.
- 13.07.98 Herman Slagmulder, Emiel Van Schuylenbergh en Roel Temmerman vertegenwoordigen het PDF n.a.v. een gesprek met burgemeester Anny De Maght, die formeel belooft het dossier terug aan te kaarten bij het Schepencollege.
- 15.07.98 Schepen van Cultuur Danny Schoon bevestigt bijdrage stad Ninove inzake IJzertorenproject.
- 13.08.98 Het IJC stuurt uitnodigingen aan de 142 burgemeesters, schepenen en gemeenteraadsleden van de “belanghebbende gemeenten” (zie 27.01.98) voor een informatief bezoek op 17.09.98 aan de IJzertoren (o.l.v. Prof. Luc De Vos) gevolgd door middagmaal aangeboden door IJC en PDF.
- 17.09.98 Bezoek aan IJzertoren met 30 deelnemers; Aalst is vertegenwoordigd door burgemeester Anny De Maght en gemeenteraadslid Luc Willems. Boeiende en concrete informatie door Prof. Luc De Vos, Jos Verdoodt en Dirk Demeurie.
- 18.12.98 Brief PDF aan CBS Aalst met verzoek tot spoedige beslissing ingevolge bezoek aan IJzertoren.
- 07.03.99 Brief PDF aan de fractievoorzitters van de Aalsterse gemeenteraad met verzoek stappen te ondernemen teneinde het gemeentebestuur te overtuigen positief in te gaan op IJzertorenproject.
- 09.03.99 Brief PDF aan CBS Aalst ter herinnering aan brief van 18.12.98.
- 23.03.99 CBS Aalst deelt mede “dat het CBS in zitting van 22.03.99. besloten heeft niet in te gaan op de vraag voor financiële ondersteuning van de museale invulling van de IJzertoren te Diksmuide, aangezien de stad Aalst wil investeren in de nieuwe inrichting van haar eigen Daensmuseum.”
- 26.08.99 Op de beheerraadsvergadering van het PDF wordt het IJzertorenproject uitvoerig behandeld. De voltallige vergadering besluit dat na circa drie jaar palavers, getreuzel en uitstel door het Aalsters stadsbestuur, eindelijk eens klare wijn moet geschonken worden.
- 13.09.99 CBS Aalst verzoekt IJC “ons zo spoedig mogelijk een gedetailleerd voorstel inzake de museale inrichting, plan, beschrijving van alle tentoongestelde voorwerpen en kostenraming te bezorgen. Op basis van deze gegevens zal het stadsbestuur van Aalst de materie opnieuw bekijken en bespreken, waarna we onze beslissing zullen meedelen.”
- 10.10.99 Brief PDF aan de fractieleiders van de Aalsterse gemeenteraad met uitdrukkelijk verzoek het IJzertorenproject op de agenda van de e.k. gemeenteraad te plaatsen opdat een uiteindelijke beslissing zou worden genomen.
- 08.11.99 Als antwoord op de brief van CBS Aalst van 13.09.99 bezorgt het IJC nogmaals alle gevraagde gegevens.
- 30.11.99 Agendapunt 43 op de vergadering van de Aalsterse gemeenteraad: “Participatie aan inrichting IJzertoren te Diksmuide. Vraag en motie door raadslid Maarten Blommaert.”
De motie wordt na hoofdelijke stemming, “meerderheid tegen minderheid” verworpen.
De stemming is als volgt:
JA: 15 stemmen (CVP = 9, Vlaams Blok = 3, Volksunie = 2, Onafhankelijke = 1).
NEEN: 22 stemmen (VLD = 12, SP = 10).
ONTHOUDING: 3 stemmen (VLD = 1, SP = 1, Agalev = 1).

Er weze aan herinnerd dat de door Maarten Blommaert ingediende motie (30.11.99) ook reeds op de agenda stond van de gemeenteraadszittingen van 10.03.98, 29.04.99 en 29.06.99 en telkens verworpen werd. □

Op 11 oktober overleed te Ursel

LUC DELAFORTRIE

kleinzoon van Pieter Daens
voorzitter van het Priester Daensfonds van 1977 tot 1989
erevoorzitter van het Priester Daensfonds sedert 1989

Tijdens de begrafenisplechtigheid in de Sint-Martinuskerk in Aalst op vrijdag 15 oktober sprak Willy De Turck de lijkrede uit. Hij is al van in 1957 actief in het Priester Daensfonds en heeft jarenlang met Luc Delafortrie nauw samengewerkt. We drukken zijn rede integraal af.

Mevrouw Delafortrie, kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen van de overledene en aanverwanten van de families Delafortrie en Daens.

Namens het Priester Daensfonds en de vele aanwezigen op deze uitvaartdienst bieden we eveneens onze christelijke deelneming in de rouw die U allen treft bij het overlijden van uw dierbare Luc Delafortrie, erevoorzitter van het Daensfonds.

Geachte familie en aanwezigen,

Uit de teksten bij deze overlijdensmis, uit zijn meerdere dichtbundels, uit zijn vele persartikels en uit zijn versoberde drie- en tweeregel verzen, weten we dat de dierbare overledene literair een begaafd iemand was en daarbij overactief. Er gingen in Luc zoveel persoonlijkheden samen dat het onbegonnen werk wordt hem ten volle uit te tekenen.

Geboren in 1912 ondergaat hij als kind de Eerste Wereldoorlog. Vader is kleermaker, maar vooral kunstschilder met een talrijke kroost en het is oorlog. Langs moederskant een gerenommeerde familie, getekend door verdachtmakingen en vervolgingen. Pieter Daens had één zoon Frans en drie dochters Maria, de moeder van Luc, Anna en Augusta. Frans sneuvelde in Stuivekenskerke oktober 1914 en grootvader Pieter Daens, een gebroken man, overleed in 1918, wat het menselijk drama in de familie nog verzwaarde.

Er zijn dingen die bijblijven, indrukken en gezegden door mensen die dierbaar zijn en belevenissen uit de kindertijd die nooit meer uit het arduin van de ziel gegrift worden.

De jonge Luc Delafortrie volgt onderwijs bij de paters jezuiteten en daarna handelswetenschappen aan de Gentse universiteit. Hij wordt volwassen in de jaren dertig, weleens de zwaarste periode uit de geschiedenis genoemd. Meer informatie over zijn uitgebreid curriculum vitae vindt U in het Lexicon van de Daensistische Beweging en in de Encyclopedie van de Vlaamse Beweging.

Luc Delafortrie was alzijdig. Uit zijn kinderjaren; zijn jeugdijaren; zijn groei in het Verdinaso “in de leer bij Van Severen”; zijn oorlogservaringen: soldaat, krijgsgevangene en ook politiek gevangene; uit zijn belevenissen als handelsvertegenwoordiger. En wat hij later zelf noemde: een ongelooflijk boeiende en zeer leerrijke tien jaren als economisch/politiek redacteur bij *De Standaard* - in België met een onvolwassen, politieke democratie, aan de top een sociaal-economisch overlegmodel, een onderdrukte Vlaamse bevolkingsgroep en dan een vaste rubriek kunnen medeverzorgen “van volksvertegenwoordigers en senatoren”. Daarna op gouden leeftijd: zijn rijke ervaringen als secretaris-generaal bij Intermixt, een orgaan dat de belangen van de gemeenten en steden bij de elektriciteitssector verdedigt en zich beweegt met mee- en tegenspelers in de top van de gemeentebesturen, de intercommunalen, het controlecomité voor gas en elektriciteit, de elektriciteitsproducenten met financiers en leden van de regering.

Door dit alles samen waren zijn blikken ongelooflijk ruim en had zijn levenservaring en levenswijsheid hem geleerd dat er bij de inzet voor een zaak, niet een revolutie, maar een revolutie in de evolutie moet zijn.

Uit zijn talrijke geschriften, spreekbeurten en gesprekken blijkt dat zijn maatschappijvisie gebaseerd is op de Daensistische grondopvattingen, geactualiseerd in vier kernthema's:

- solidariteit met de medemens;
- ontplooiing van het Vlaamse volk;
- democratisering van het politiek en maatschappelijk leven;

Luc Delafortrie voert het woord tijdens de Daensdag 1985

Van links naar rechts: Prof. Lode Wils, burgemeester Marcel De Bisschop (†), Ernest Van den Berghe (†) en Luc Delafortrie (†)

- doorbreken van de verzuiling op alle gebied. Arbeid adelt, bleef hij verkondigen. Arbeid is primordiaal voor elke mens, niet alleen als bron van inkomsten, maar ook omdat de arbeid bijdraagt tot het welzijnsgevoel en tot het regelmatig eergevoel van iedere mens. Daarom dient arbeid verdeeld te worden en bij werkbekwamen hoort een tegenprestatie voor vergoeding. Hij verdedigde een verre-gaande solidariteit onder de mensen. Armoede en uitsluiting konden voor hem niet langer en eisten een snelle en grondige aanpak. Zijn solidariteit zag hij over de landsgrenzen heen en tussen de Belgische deelstaten eiste hij een doorzichtige en omkeerbare financiële solidariteit.

Het Daensisme was voor hem ook een volkse ontvoogdingsstrijd met zorg voor het volkse-eigene in Vlaanderen en ruime internationale belangstelling. Hij herhaalde meermaals: Gezelle leerde ons “de taal is de ziel van een volk” en Vermeylen met zijn “Vlaming zijn om Europeeër te worden” vermeerderde de taal- en ontvoogdingsstrijd met een socio-economische dimensie. De taal is gans het volk, dus het ganse volkswelzijn. Daarom eiste hij grote inspanningen om het Nederlands in Europa en de wereld te vrijwaren. Hij verwachtte een zeer verre-gaande tot totale autonomie van Vlaanderen. Hij was Vlaming en voelde zich ook Grootnederlander met geloof in de Benelux en de Europese organisaties. Hij was onze verzuilde maatschappij moe en wenste een democratisch verfijnde en een ware pluralistisch uitgebouwde samenleving, ook met de stem van minderheden en waarin hij zichzelf kon zijn en blijven. Hij was overtuigd gelovig en wou dit ook kunnen beleven.

Bij alles wat hij deed en gedaan had, op zijn werk en in de ontvoogdingsstrijd had hij zeer veel mensen leren kennen, met velen samengewerkt, fijne mensen ontmoet, tal van vrienden gemaakt, veel genegenheid en trouw ondervonden, vooral van de eenvoudigen.

Maar negatief bleef hem bij:

- de meeste mensen - de grote massa van de bevolking - hebben een zeer kort geheugen en weinig of geen interesse voor culturele en ook niet voor sociaal-collectieve problemen;
- de wereld van de intelligentsia heeft te weinig interesse voor de vooruitgang van alle bevolkingslagen. Teveel intellectuelen leven in een ivoren toren;

- wie een voorbeeld zouden moeten geven, de leiders van ons volk in de ruime zin, daar zijn veelal “de trouwen onmachtig” en “de machtigen niet trouw”.

Luc Delafortrie kwam in het bestuur van het Priester Daensfonds in 1963. Zijn broer Jules overleed in 1962. Deze was steeds bestuurslid geweest van het Priester Daenshulde-comité en het Daensfonds. Luc nam zijn plaats in. Mede onder zijn impuls werd dan in de schoot van het bestuur een historische werkgroep opgericht met als bedoeling niet alleen het Daensmuseum verder uit te bouwen, maar ook een historisch verantwoord archief. Door zijn publicaties verwierf Luc in feite het archief van de familie Daens. Hij was daarenboven vertrouweling van Daensistische families, zodat zijn documenten een rijkdom aan gegevens bevatten. Zonder zijn stukken zou het Daensarchief sterk in waarde dalen. Ook aan de erkenning van het Priester Daensfonds als instelling van openbaar nut in 1976 had hij vooraf jaren hard gewerkt. Wijlen Frans De Neve, voorzitter van het Fonds sinds de stichting in 1957, overleed in maart 1977. Luc Delafortrie volgde hem op als voorzitter. Op vergaderingen straalde hij rust uit, was luisterbereid en open bij besprekingen. Bij dit alles bleef hij een dynamische strijder voor rechtvaardigheid. Hij kon zich in een dossier inwerken en er zich aan vastklampen. Als voorbeeld: de erkenning van de Daensisten, de herwaardering en hulde aan de persoon van priester Daens is de voorbije decennia algemeen. Voor veel beheerraadsleden volstond dit - vox populi, vox Dei. Maar omdat de voorzitter de waarheid wou dienen en geloofde in de uiteindelijke overwinning van de rechtvaardigheid, wou hij, als diep gelovig mens, van de structuren, van het gezag van de Roomse Kerk een officieel teken. De voorzitter kreeg de volle steun van de Raad van Beheer. Hij begon zijn kruistocht naar de vijf bisschoppelijke paleizen. Hij voorop, telkens met een delegatie van Daensisten, oude getrouwen. Zijn onaanvechtbare motivering kreeg gehoor. Het gebeurde in het Daensjaar bij monde van vicaris-generaal Temmerman van het bisdom Gent. Tien jaren geleden, hier in deze Sint-Martinuskerk, de parochiekerk van priester Daens en waar wij nu geschaard zijn rond het stoffelijk overschot van onze erevoorzitter. Een onvergetelijk en ook historisch gebeuren, waardoor de kerk de wonden heelde, aangedaan aan priester Daens, een genezing van pijnen en verdriet waaronder grootouders en overgrootouders van velen hier aanwezig ook hadden geleden. Voor Luc Delafortrie was dit de bekroning van een reeds lang gerechtvaardigde verwachting. Luc bleef voorzitter tot september 1989. Hij was toen 77 jaar. Hij was dus tien jaar voorzit-

ter. Hij bleef onze werking op de voet volgen en verheugde zich over de groeiende invloed van het Daensfonds onder zijn opvolger Herman Slagmulder.

Luc bleef ook schrijven en standpunten innemen. Hij was drukdoende tot zijn 85ste en bleef, God dank, helder van geest tot bij zijn rustig inslapen op 11 oktober.

Geachte aanwezigen,

Het is onbetwistbaar: zijn trouw aan de gedachten, zijn rotsvast vertrouwen in de rechtvaardige zaak hebben Luc zijn ganse leven voortgestuurd om zich te geven met zijn rijke gaven van geest en hart. Zijn heengaan laat wonden na en leed - ook een erfenis van verantwoordelijkheid, de opdracht om de geestelijke en morele rijkdom, de trouw aan eigen aard, de eerlijke strijd voor rechtvaardigheid met speciale aandacht voor de achteropgeraakten, het ganse Daensistische ideeëngoed, ongeschonden te bewaren en verder uit te bouwen. Hoe dankbaar wij ook zijn voor zijn lang leven, om alles wat hij geweest is, zijn voorbeeld, zijn werk.

Wanneer een dierbaar iemand overlijdt, doet dat pijn. De napijn voor zijn afwezigheid wordt even erg. Daarom bidden we voor onze erevoorzitter Luc en ook voor wie hem liefhebben en kennen, dat de tijd bondgenoot zou zijn waarbinnen herstel mogelijk wordt. Gelovige mensen zijn mensen die hopen. Voor Luc heeft die hoop nu reeds een concreet gelaat. Hij wenst niets liever dan dat wij, die achterblijven, vanuit diezelfde hoop zouden verder leven.

Wij gaan van hieruit onze erevoorzitter Luc Delafortrie naar zijn graf begeleiden. Zoals hijzelf heeft gevraagd op het Aalsters kerkhof bij zijn grootvader Pieter en grootoom priester Adolf Daens, in de graftombe van de familie Daens, negentig jaar terug opgericht met zeer veel schamele centen van Daensisten. Daar zal hij in godsvrede rusten.

Vriend Luc, dank voor alles, vaarwel en tot weerziens. □

Eerbetoon aan Luc Delafortrie

De echtgenote van Luc, Suzy Lenaerts, kreeg een persoonlijk rouwbeklag van diverse personen over heel Vlaanderen.

Onder meer van kamervoorzitter Herman De Croo, eerste minister Guy Verhofstadt, gouverneur Herman Balthazar van Oost-Vlaanderen, gewezen ondervoorzitter van het Vlaams Parlement Herman Suykerbuyk, burgemeester Anny De Maght van Aalst, vicaris-generaal Frans Temmerman van het bisdom Gent, kanselier van het bisdom Gent Ludo Colin, professor Robert Senelle, erevoorzitter van het Davidsfonds Clem De Ridder, erevoorzitter van de Stichting Ons Erfdeel Raf Renard, Rob Eykens van de Vlaamse Culturele Koepel, historicus Pieter Jan Verstraete uit Kortrijk, professor W. Werck uit Antwerpen, Karel Vermuyten uit Mechelen, Leo Ost uit Grembergen, Herman en Lieve D'Haese. En uiteraard van het bestuur van het Priester Daensfonds en van het Daensmuseum & Archief van de Vlaamse sociale strijd in Aalst.

Jozef Deleu herinnerde eraan dat Luc een rol gespeeld heeft in de stichting van *Ons Erfdeel*; Jan Olsen uit Oostende noemde hen een 'Daens', een 'heel-Nederlander' en een 'filosoferende dichter'; A. De Smaele, die met Luc verschillende jaren heeft samengewerkt bij de krant *De Standaard*, apprecieerde hem 'voor zijn gedrevenheid in het achterhalen van informatie, zijn juist inzicht in de politieke sociale en economische problematiek' en was van oordeel dat Luc 'door zijn initiatieven, zijn werkkraft en zijn innemende persoonlijkheid toentertijd zeer veel heeft bijgedragen tot de standing van de krant', Gaston Durnez uit Itegem zal zich Luc blijven herinneren als 'een der beste collega's en trouwste vrienden van wie wij veel geleerd hebben'.

Zijn lichaam werd bijgezet in het graf van de familie Daens in Aalst bij zijn grootvader Pieter Daens en grootoom priester Adolf Daens.

Op 1 november eerde het bestuur van het Priester Daensfonds traditiegetrouw de nagedachtenis van priester Adolf Daens en Pieter Daens met een korte bloemenhulde op het kerkhof van Aalst. Naast bloemen voor de gebroeders Daens legde voorzitter Herman Slagmulder ook een krans neer voor Luc Delafortrie. □

Korte levensloop van Luc Delafortrie

Luc DELAFORTRIE geboren in Aalst op 21 februari 1912 en overleden in Ursel op 11 oktober 1999.

Zijn grootvader was Pieter Daens. Zijn moeder Maria Daens trouwde met Jules Delafortrie, die ze in de Daensistische Beweging had leren kennen.

Luc ging naar het Sint-Maartensinstituut en het Sint-Jozefscollege in Aalst en studeerde handelswetenschappen aan de vervlaamste Gentse universiteit. Hij trouwde in 1938 met Martha 't Joncke en had zeven kinderen. Na haar dood trouwde hij met Suzy Lenaerts. In het beroepsleven was hij achtereenvolgens handelsreiziger, redacteur bij het dagblad *De Standaard* en secretaris-generaal van Intermixt. In 1978 ging hij met pensioen.

Delafortrie zag de toekomst van Vlaanderen in een groot-Nederlands perspectief. Hij werd gowleider van het Verdinaso voor Oost-Vlaanderen en was in 1939 een tijd lang 'vrijgestelde' van de organisatie. Hij is steeds met veel eerbied blijven opkijken naar de figuur van Joris van Severen en heeft diens nagedachtenis in leven gehouden via artikels en boeken.

Als sociaal bewogen 'daensist' heeft hij veel bijgedragen tot een juistere kennis van de Daensistische Beweging en tot een brede belangstelling ervoor na de Tweede Wereldoorlog. Van 1977 tot 1989 was hij voorzitter van het Priester Daensfonds. Na zijn ontslag om gezondheidsredenen werd hij tot erevoorzitter benoemd. In 1961 en 1963 publiceerde hij twee pockets respectievelijk over Priester Daens en Pieter Daens. Ze vormen een belangrijke bron van informatie

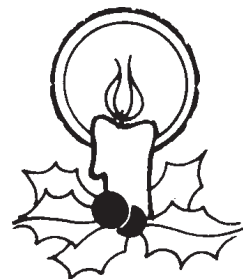
over de Daensistische Beweging en hebben ook als documentatiebron geëindigd voor de film 'Daens' van Stijn Coninx, naast het boek van Louis Paul Boon.

Hij scheef ook regelmatig commentariërende teksten in dagbladen en tijdschriften. Als dichter publiceerde hij vijftien bundels: eigen werk of vertaling van Franse, Chinese en Japanse kunstenaars. En in het Daensjaar 1989: 'De Familie Daens', een bundel "gedichten in proza" over daensistische figuren.

Het was zijn uitdrukkelijke wens in het familiegraf in Aalst, naast

Wij wensen
onze leden en
mensen van goede wil
vreugdevolle kerstdagen
een gelukkig jaar 2000,
vol met
vrede,
vrijheid
verdraagzaamheid!

De armoede wordt vandaag nogal vaak geïrriteerd weggemoffeld. Het onderwerp is voor velen in onze rijke westerse wereld een taboe. Mede om dat te doorbreken, organiseerde het Priester Daensfonds op 16 oktober voor de zesde keer een "Dag tegen Extreme Armoede". Ook al behoren Arm Vlaanderen en toestanden zoals in de tijd van Daens tot het verleden,

Armoede, een taboe in de rijke westerse wereld

opgelost is het probleem niet. Structuren mogen niet verstarren en moeten zichzelf voortdurend bevragen.

Tijdens de academische zitting in het Cultureel Centrum De Werf, ging Jean-Paul Vermassen uitvoerig en diepgaand op het probleem in.

Hij is godsdienstleraar en zijn ervaringen vertrekken voor een groot deel van bij de schoolgaande jeugd. Hij is actief in de Kerk (aan de basis en een tijdlang ook bij het Interdiocesaan Pastoraal Beraad) en weet uit ervaring wat pleegouderschap inhoudt. In zijn toespraak wond hij er geen doekjes om:

Staan we er aan de vooravond van de millenniumwisseling goed voor inzake welzijns-, welvaartsverdeling en welzijnsspreiding? Zit de moderne samenleving inzake samenlevingsopbouw en welzijnsuitbouw op het goede spoor? Zijn de rijken in het nieuwe zelfstandige Vlaanderen voldoende begaan met de minder bedeelde Vlamingen? Maken de armen en sociaal zwakkeren zelf hun mogelijkheden waar?

Zonder te moraliseren moeten we

onszelf en onze samenleving nu en dan kritisch durven ondervragen vanuit de spijtige gegevenheid dat de dualisering in het rijke West-Europa een blijvend feit is en zelfs dreigt toe te nemen. Kortgeleden verscheen een rapport van de Koning Boudewijnstichting over arbeid en niet-arbeid. Daarin werd berekend dat 1.250.000 uitkeringsgerechtigden niet actief kunnen of mogen deelnemen aan de samenlevingsopbouw. Elke mens heeft nochtans recht op nuttigheid. Hoe kunnen we dat morgen waarmaken?

Jongeren

Jongeren zijn in hun leven spontaan niet met armoede bezig. 'Zolang we er zelf niet mee te maken hebben staan we daar niet bij stil meneer', is hun eerlijk antwoord. Jongeren zijn vooral met hun eigen vrijheid bezig en armoede heeft meer met gelijkheid dan met vrijheid te maken. Adolescenten, en zeker de laatste generaties, zijn bezig met zichzelf, met hun eigen eenzaamheid, stress en kwetsuren.

De meeste jongeren vinden wel dat de sociale ongelijkheid in de samenleving te groot is en ze kanten zich tegen uitsluiting. Maar slechts een minderheid acht het de taak van de overheid om de inkomensverschillen te verkleinen. Deze generatie jongeren is duidelijk het product van het moderne individualisme. Individuele vrijheid komt eerst, solidariteit komt pas daarna en in zwakkere mate. Jongeren zijn ronduit hard en racistisch als het over arme vreemdelingen en vluchtelingen gaat. Het is jammer dit te moeten zeggen maar het is zo. En nogmaals ik schiet niet op jongeren. Ze zeggen in de klas wat ze thuis van hun ouders horen en wat er in de samenleving leeft.

De meerderheid van de tieners is in hun vrije tijd niet echt begaan met

langdurig sociaal engagement. Allerlei vormen van zelfontplooiing en betaalde weekend- en vakantiejobs doen het doorgaans beter dan sociaal vrijwilligerswerk. Want genieten en materieel comfort staan hoog op hun agenda. En dat leren ze weer van hun ouders. De nieuwe volwassen Vlamingen van het nieuwe welvarende Vlaanderen hanteren volop de lijfspreuken: we leven maar één keer, dus we moeten nu volop genieten én wij werken er hard voor dus we moeten eerst en vooral zelf van onze welvaart profiteren. Een kortlopende actie voor geldinzameling is voor jongeren altijd nog OK. Eigenlijk zijn ze van goede wil maar van korte adem. Jongeren worden vlug weer ingepakt door de maatschappij. Ze weten het zelf maar ze hebben er zelf een verontschuldigende verklaring voor: we willen wel iets doen, maar wat kunnen we doen, waar moeten we beginnen en hoe, en wat haalt het uit? Wat voegt onze kleine inzet aan de bestrijding van het grote en taaie armoedeprobleem toe, vragen ze zich ontmoedigd af. Hier verwijzen ze wel naar de politiek: als de politici het probleem niet kunnen oplossen hoe zouden wij het dan kunnen doen? En zo is de kring rond: want wat kunnen politici doen als de jongeren en het volk niet meer wakker liggen van armoede in eigen kring en van armoede in de wereld?

Kwalen

De moderne maatschappij heeft in het Europa van de 20ste eeuw een welvaartssamenleving opgebouwd met een verdeling van de rijkdom via het systeem van de sociale zekerheid. Het werd een welvaartsstaat met de principes van: sociaal burgerschap en solidariteit en bestaanszekerheid en waarborg van basisrechten voor iedereen.

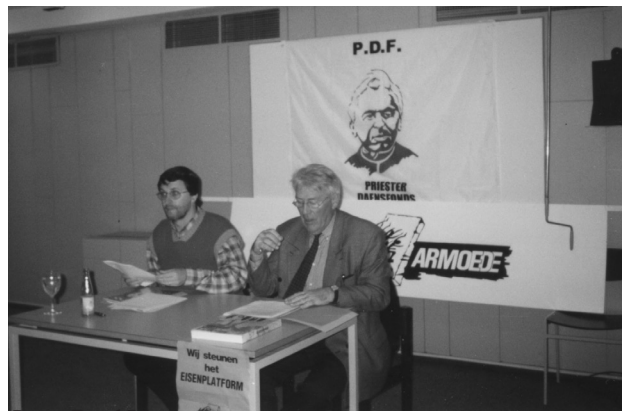
De sociale noden en behoeften van

vroeger eeuw werden opgevangen. De armenzorg van de 19de eeuw werd structureel ingebouwd in een nieuwe rechtvaardige en solidaire samenleving. Het was een toe te juichen evolutie.

De laatste decennia hebben ideologische, morele en economische factoren ertoe geleid dat de welvaartssamenleving steeds meer onder druk komt te staan en onder kritiek wordt geplaatst. We staan voor nieuwe uitdagingen:

1. de globalisering van de economie met de mobiliteit van het kapitaal;
2. de blijvende dualisering in de westerse samenleving, nog versterkt door de informatietechnologie en
3. de individualisering van de moderne samenleving die de samenhang van de samenleving aantast.

Grote cultuurfilosofen wijzen erop dat juist de moderne organisatie van de samenleving gedurende de voorbije decennia dualisering en sociale problemen in de hand heeft gewerkt. Ze

Jean-Paul Vermassen en de voorzitter Herman Slagmulder tijdens de academische

noemen drie kwalen.

1. Om de prestatie zo groot en hoog mogelijk te maken worden zeer hoge eisen gesteld aan mensen, aan alle mensen. Maar vele mensen kunnen en willen dat niet. Zo zien we de laatste jaren dat juist de moderne organisatie van de samenleving geweld en uitsluiting oproept. Niet alleen het

misbruik van individuen en niet alleen het slecht functioneren van de samenleving zorgen voor problemen maar wel een bepaalde harde manier van samenleving organiseren lokt problemen uit. Als steeds meer mensen zo hard moeten meedraaien met die haastige ingewikkelde machinerie, roept dit tegenreactie op.

2. Zo is het ook met de moderne droom van de zelfstandigheid. Als iedereen zelfstandig en vrij moet kunnen beslissen, als er geen bevoogding of paternalisering meer mag zijn, dan zien we steeds meer dat mensen - rijken en armen - niet altijd met hun vrijheid en zelfstandigheid verstandige en wijze beslissingen nemen. Er wordt nogal wat gefraudeerd, er is nogal wat corruptie en het barst van de schandalen. Maar ook goedbedoelde emancipatie, vrijheid en zelfstandigheid in het onderwijs en in de sociale sector mislukken omdat ze uitgaan van een te idealistische mensopvatting. Vrijheid kan niet zonder verantwoordelijkheid. Rechten gaan samen met plichten. Weer opvoeden tot deugden, het klinkt ouderwets maar het is onmisbaar. Als men licht-mentaal gehandicapte jongvolwassenen die meer werkloos zijn dan werkzaam vanuit een tehuis voor begeleid wonen - in naam van de vrijheid - een veel te duur huurcontract voor volledig zelfstandig wonen laat afsluiten, dan weet men toch waar dit eindigt.

3. Tenslotte, als alle problemen moeten worden opgelost langs officiële papieren en formele vergaderingen en organisaties, dan duurt het wel heel lang vooraleer alles wordt opgelost. De bureaucrativering van onze moderne samenleving die alles wil beheersen en controleren, loopt vast. De controle werkt niet meer en de bureaucratie stoot mensen uit de samenleving. Er zijn veel mensen die

afhaken omdat ze de papieren weg of de formele weg te ingewikkeld en te langdradig vinden. Vroeger werd er veel via informele weg en via informele groepen op het middenveld geregeld. Nu moet alles officieel gaan maar dat brengt veel uitsluiting mee.

Plichten van de mens

Ook beleidsmensen en onderzoekswerk stellen vandaag dat de passieve verzorgingsstaat ontoereikend geworden is om de sociale problemen en de armoede op te lossen. De verzorgingsstaat is verworpen tot een anoniem systeem met een reeks maatregelen die teveel op passieve bescherming van het individu zijn gericht. Dat horen we de laatste tijd steeds meer. Onze socialistische minister van sociale zaken Frank Vandebroucke spreekt over de nood aan een actieve welvaartsstaat en de CVP'er Reginald Moreels gebruikt de term solidaire ondernemende welzijnsstaat. In Duitsland is er een groot debat bezig naar aanleiding van een publicatie van de gewezen bondskanselier Helmut Schmidt over de nood aan een "Universele verklaring van de plichten van de mens" ter aanvulling van de "Universele verklaring over de rechten van de mens". Ook daarin staat een pleidooi voor meer verantwoordelijkheid en gemeenschapszin. Recht en plicht tot nuttige arbeid en tot actieve deelname van allen aan de samenleving is het streefdoel dat centraal komt te staan aan de vooravond van de 21ste eeuw. Het welvaartsstelsel van de eerste helft van deze eeuw is op zijn beurt een passief caritatief stelsel geworden. Het moet omgebouwd worden tot een stelsel van solidariteit én individuele verantwoordelijkheid.

Actieve toekomst

De overheid, de maatschappij-verant-

woordelijken en de sociale groepen en bewegingen staan morgen voor de opdracht om armen en sociaal zwakkeren een actieve toekomst te geven. In groepsverbanden verantwoordelijk leren zijn voor de inzet van zwakkere individuen, aan hun wensen en capaciteiten aangepaste opleidingen en daarbij aansluitend concrete handelingsmogelijkheden, en tenslotte die sociale netwerken verbinden met de bestaande economie. Dat is de goede richting en weg om armoede en uitsluiting effectief uit te bannen. Dat veronderstelt nieuwe initiatieven en structuren inzake scholing, opleiding, vorming maar ook nieuwe initiatieven en structuren op de arbeidsmarkt in de lijn van arbeidsherverdeling, arbeidsduurverkortening, betrekken van moeilijker groepen in het arbeidsproces en nieuwe arbeidsmarkten voor laaggeschoolden.

Dat alles zal een sterker verantwoordelijkheidsgevoel van de armen en zwakkeren vereisen maar evenzeer een groter verantwoordelijkheidsgevoel van de rijken en sterken.

De harde arbeidsmarkt waarin de sterken veel te hard moeten werken en dus geen welzijn meer ervaren en het secundaire sociale circuit van de zorgarbeid dat aan de marge van en los van die harde wereld bestaat, moeten meer op elkaar kunnen inhaken. Een groot deel van de bevolking werkt zich te pletter en heeft geen tijd meer om iets creatiefs te doen of om te genieten van welzijn en een ander groot deel van de bevolking kan en mag niets doen en zich niet nuttig maken. Dat is geen goede samenleving en dit is niet goed voor de beide betrokken groepen.

Ethiek

Er is nood aan een terugkeer van de ethiek. Er is nood aan een tragere samenleving. Er is nood aan een meer menselijke verbondenheid in

de samenleving. Concurrentie moet kunnen samengaan met solidariteit. Individuele vrijheid moet samengaan met rechtvaardigheid.

Dat veronderstelt een nieuwe algemene mentaliteitswijziging. Als steeds meer mensen welvaart ruilen voor welzijn, prestatietijd ruilen voor welzijntijd, individueel bestaan en cocooning ruilen voor vriendschappelijke en sociale samenhang, dan zal ook de moderne machinerie op den duur bijgestuurd worden. Er zijn daarvoor wellicht bewegingen en groepen nodig die de nieuwe bewustmaking en die nieuwe basismentaliteit en -filosofie voor leven en uitdragen. Ten diepste is er weer nood aan een cultuur van groeten en verbondenheid. Zonder deze diepte-correctie kan er geen goede of rechtvaardige maatschappij meer bestaan of komen. 'Mijn bestaan wordt bepaald door jouw bestaan' is de enige weg naar een leefbare samenleving. Zonder welwillende aandacht voor elkaar geen rechtvaardigheid. En zonder zin en zorg voor rechtvaardigheid komt er geen vrede in de samenleving.

In feite is dit een vraag aan rijken en armen: zijn we bereid of in staat om onze materialistische geluksopvatting om te buigen tot een meer spirituele of humane geluksopvatting? Alleen zo is er een goede toekomst voor allen. En daaraan gekoppeld is er nog een tweede vraag: zijn we bereid of in staat om onze individuele vrijheid, onze zelfontplooiing te relativiseren en weer voor een deel op te offeren aan de inzet voor algemeen belang? M.a.w. kunnen en willen we het moderne individualisme een beetje terugschroeven?

Misschien hebben we daarvoor profeten, gidsen, voortrekkers en modellen nodig. Misschien hebben we weer mensen nodig die ons wakker schoppen of iets vriendelijker gezegd, die

Op 18 december is het 160 jaar geleden dat priester Adolf Daens in Aalst geboren werd. Wouter De Bruyne heeft aan het Daensmonument te Aalst, op de Daensdag van 20 juni 1999, nogmaals de blijvende betekenis van priester Daens onderstreept.

Van de geschiedenis wordt gezegd dat ze in een golfbeweging verloopt en daardoor zichzelf herhaalt. Cultuur-

160 jaar geleden...

pessimisten beweren dat de mensheid slechts traag, zeer traag evolueert – zo ze al evolueert –, dat de mens weliswaar intelligent maar ziende blind is (Mozart en Stalin horen immers tot dezelfde soort) en geen politiek bewust wezen, zoals de Griekse filosoof Aristoteles het schrijft, maar eerder een eiland, een ikje dat leeft van brood en spelen. Cultuuroptimisten zeggen dat elke eeuw slechts een stap of eerder een stip is op de weg naar de grote broederschap en het paradijs op aarde.

Feit is dat er geen evolutie zou zijn zonder dwarsliggers, mensen die tegen de stroom in varen, eigenzinnig en koppig, maar belangeloos. Dwars was de Griekse heldin Antigone die haar geweten volgde en haar broer liet begraven. Tegen de wet in en met de dood als gevolg van haar consequente houding. Dwars was de Griekse wijsgeer Socrates die als een horzel zijn slapende stad Athene wakker schudde en voor die rechtlijnigheid de gifbeker te drinken kreeg. Dwars was de zachteardige figuur van Christus die de liefde boven alles stelde en de kruisdood stierf. En dwars was de asceet Gandhi die op een geweldloze manier het geweld wist te bannen maar zelf gewelddadig omkwam.

Ook priester Daens was een van die dwarsliggers. Zijn belagers kwamen uit diverse hoeken. De socialisten

achtten hem te christelijk. De katholieke patroons waren paternalistisch ingesteld, zwaaiden met aalmoezen maar wilden niet dat die petit vicair avant la lettre zou raken aan hun voorrechten en aan de grondslagen van een op onrecht gebaseerde maatschappij. De hogere clerus ambieerde paars en rood, speelde het spelletje van de macht mee en huldigde de slogan “julie houden ze arm, wij dom.”

Wie het beeld uit de film van Stijn Coninx heeft gezien van een kind dat wordt weggemaaid onder een weefgetouw, het doorploegde gelaat van Van Goghs aardappeleters en de 19de- eeuwse straatjes met hangende schouders en gezichten zonder illusies, weet dat woorden als hoop en morgen er niet konden ademen, laat staan gedijen. Priester Adolf Daens heeft de arbeider menselijke contouren en een droom voor morgen willen geven. Hij was uniek. De socialisten in zijn tijd vergaten het cultuurflamingantisme, de cultuurflaminganten hadden te weinig oog voor sociale wantoestanden. Hij was een van de weinigen die beide facetten verenigde en verdedigde.

“Hij werd begraven met een mis van negen uur, de lijkdienst van de armen, zonder orgel, zonder zang. En op de houten kist ontbrak de stola, het kenteken van de priester. In de kerk geen groene wimpels, door volkswomen geborduurd, maar alleen arbeiders, boeren en stakers. Geen toespraken bij het graf, maar alleen een menigte die neerknielde en bad”. Zo besluit Luc Delafortrie het werk over zijn grootoom.

Denken en danken liggen niet ver van mekaar. Daarom staan we hier, een gebaar dat getuigt van bezinning over de actualiteit. Want onrecht en uitbuiting veranderen van mom maar zijn van alle tijden. En elke generatie kan best een priester Daens gebruiken om de kooplieden uit de tempel te drijven. Zo waart ook in deze stad nog naamloze armoede rond en Vlaanderen is nog niet wat het zou moeten

Het *geboortecijfer* in Vlaanderen was in 1998 het laagste sinds 1945. Er werden vorig jaar geen 65.000 kinderen meer geboren.

Jaarlijks blijkt ongeveer 2/3de van de Vlaamse bevolking tenminste eenmaal *op reis* te gaan. De meerderheid van de Vlamingen doet daarbij het buitenland aan.

* * *

In het *Vlaams onderwijs* lopen bijna 8.000 Walen school in 147 van de 308 Vlaamse gemeenten. Meer dan de helft situeert zich in Vlaams-Brabant en Brussel. De Vlaamse scholen tellen eveneens 8.500 in Nederland wonende leerlingen. Aan die in Wallonië of in Nederland wonende schoolpopulatie besteedt Vlaanderen een kleine 2% van zijn onderwijsbudget.

* * *

In het *Vlaamse krantenlandschap* zitten de Financieel-Economische Tijd en Het Volk het meest in de lift qua lezersbereik. Sterkste dalers zijn De Morgen en Het Nieuwsblad. Het Laatste Nieuws blijft met meer dan 750.000 lezers de meest gelezen krant.

* * *

De Zes, het Vlaamse tijdschrift dat het Comité der Randgemeenten uitgeeft en verspreidt binnen de 6 Vlaamse faciliteitengemeenten rond Brussel, bestaat 10 jaar. In augustus 1989 verscheen het driemaandelijks blad voor het eerst, op 3.500 exemplaren. De voorbije 10 jaar werd de oplage opgedreven tot meer dan 50.000 exemplaren.

Het blad komt nu in alle bussen van de 6 Vlaamse gemeenten met een bijzonder taalstatuut. Het informeert zo ook de Franstaligen en de internationale gemeenschap via een Vlaamse kijk op de gang van zaken rond Brussel. De Antwerpse *boekengroothandel*

Pijl is failliet. Daarmee verdwijnt de enige distributeur die alle Vlaamse en Nederlandse titels kon leveren aan de kleine zelfstandige boekhandel. Vooral boeken van marginale uitgeverijen en enkele cultuurtijdschriften dreigen nu uit de boot te vallen. 'Pijl' was in de boekendistributie een unicum, omdat hij alle uitgeverijfondsen aanbood. Voor boekhandelaren be-

In de Kijker

tekende 'Pijl' de laatste leverancier bij wie ze kleine aantallen boeken konden (na)bestellen. Wegens de hoge transport- of verzendingskosten waagde de concurrentie zich daar niet meer aan. Het failliet is tekenend voor de schaalvergroting die zich snel in het boekenbedrijf doorzet

In Brussel blijven nog twee Vlaamse boekhandels over: de Standaard en Fnac. De Plukvogel, bijna een eeuw lang een van de grootste Nederlandstalige boekhandels in het hart van het oude Brussel, sluit zijn deuren. In Antwerpen verdwijnt binnenkort de kunstboekhandel Bramante. De boekhandels Veritas, Ulysses en De Nederlandsche Boekhandel moesten al eerder hun deuren sluiten.

* * *

In de periode 1991-1997 werden vanuit Vlaanderen in totaal 55 films geproduceerd. In 2 op 3 dossiers gaat het over een internationale coproductie, met Nederland veruit als de vaakst terugkerende partner. Qua publieksbereik scoren de Urbanusfilms Koko Flanel en Hector met elk meer dan 900.000 bezoekers het best. Daens komt met bijna 850.000 bezoekers op de 3de plaats. Een hele reeks Vlaamse (co)producties moe-

ten echter vrede nemen met minder dan 100.000 bezoekers in de zalen. In hun tweede leven op tv scoren de Vlaamse films meestal beter dan in de bioscoop.

* * *

Onze voorzitter Herman Slagmulder kreeg in de Koninklijke Aloude rederijderskamer De Catharinisten de titel van *euverdeken* wegens zijn verdiensten als acteur, regisseur en zanger. Wij wensen hem nog vele jaren als actief lid, niet alleen van de Catharinisten, maar ook van het Priester Daensfonds.

* * *

Op 18 november overleed in Hekelgem (Affligem) *Victor Van Frachen*. Pas enkele maanden geleden was hij vijfenzeventig geworden. Toen was hij gehuldigd als ereburger van Affligem.

Hij werd geboren op 8 mei 1924 in Sint-Ulriks-Kapelle, dat nu een deelgemeente van Dilbeek is. Zijn vader was organist in Mollem-Asse en zijn moeder schreef gedichten waarop Vlaamse componisten muziek hebben gezet. Ook zijn vrouw, Laurette Bosteels, kreeg naam als dichteres.

Na zijn humaniora, trok Van Frachen naar het Brusselse conservatorium voor een opleiding zang en lyrische kunsten. In 1948 behaalde hij de 'grand prix du micro' in Luxemburg met een lied van Mortelmans op tekst van zijn moeder. Hij werd muziekleraar aan het Vrij Technisch Instituut in Aalst en aan verschillende scholen in Asse en Ternat. Hij dirigeerde schoolkoren, een koperensemble in het VTI, het Sint-Ceciliakoor van Mollem en het Sint-Michielskoor van Hekelgem en haalde met die ensembles verschillende prijzen. Hij trad er mee op voor de Vlaamse en Luxemburgse radio en nam fonoplaten op.

Zijn voorkeur ging uit naar het Vlaamse lied. Met zijn heldere baritonstem zong hij op de radioconcerten van Willem De Meyer en op het Vlaams Nationaal Zangfeest. Maar ook het klassieke repertorium sprak hem aan. Als zanger of als organist en pianist trad hij op met bekende dirigenten zoals Daniël Sternefeld, Leonce Gras, Jef Van Hoof en zelfs met Igor Strawinsky.

Als componist schreef hij instrumentale werken voor piano, orgel, fluit, beiaard en orkest. Populair werden zijn Wals en Brabantia-Breugeliana voor harmonie-orkest. Bekend vooral zijn zijn vocale werken: volks- en kunstliederen en koorwerken, vaak op teksten van zijn moeder en vrouw. Ook Latijnse motetten en bewerkingen van volksliederen.

* * *

Op 16 november overleed *dokter Etienne Beeckman*, vader van Stephan, actief in de Raad van Beheer van het Priester Daensfonds.

Alhoewel geen lid van het Daensfonds heeft dokter Beeckman zich steeds ingezet voor de kleine man: vanaf 1933 startte hij in Mijlbeek zijn praktijk en was a.h.w. missionaris in de arme wijken van Mijlbeek (o.a. de barakken).

Na de Tweede Wereldoorlog zette hij zijn taak voort in het Sint-Elisabethgasthuis en hielp bij de oprichting van Levensvreugde.

Steeds stond hij paraat om mensen te helpen zowel op lichamelijk als geestelijk vlak. □

Interbrew

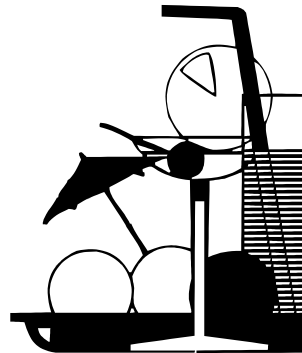
St. Jorisstraat 21 - 23
9300 Aalst
Tel.: 053 / 77 03 72
Fax 053 / 77 04 82

Ginette Hereman

Klein- en groothandel
horecabehoeften - alu-vormen
alle verpakkingen - pick-up letters
seizoen decoratie - doopartikelen

TAVERNE - RESTAURANT

't Land van Riem

Grote Markt 4 - 9300 Aalst
Tel.: 053 / 77 49 85

Weekdagen vanaf 10 u.
Zon- en feestdagen vanaf 11 u.
De keuken is doorlopend open vanaf 11 u.30

Voor vergaderingen, reünies en etentjes is er op
de 1ste verdieping een zaal ter beschikking

Estaminet
Den babbelaer

waar gezellig keuvelen
een kunst is

TAPAS VARIADAS
Spaanse Wijnen

Bourgondische sfeer
met een zuiders tintje

Klapstraat 3 - 9300 Aalst
Tel.: 053 / 77 58 96

Dagelijks open vanaf 16 u.
Zon- en feestdagen gesloten

**KEN JE DE ZEVEN
GOEDE REDENEN
OM JE HUWELIJSLIJST BIJ
DE STER TE LEGGEN ?**

BON

Stuur ons deze bon, U verneemt ze alle
zeven en U ontvangt kosteloos en
vrijblijvend een kosteloze dokumentatiemap

Naam _____
Adres _____
Gemeente _____
Huwelijksmaand _____

♂ DE STER

Kapellestraat 2-4-6
Molenstraat 6-7-9-13-16
9300 Aalst
Tel.: 053 / 21 19 30

PEDILUX N.V.

**Kerkstraat 18 - 9300 Aalst
Tel. 053 / 78 00 42**

SCHOENEN - mode en comfort
in verschillende breedten
ook voor losse schoenzolen

Orthopedische schoentechniek
Steunzolen
Voetverzorging
Podologie
Therapeutische kousen

Een degustatie in

VISRESTAURANT

KELDERMAN

De gezelligste manier om bij elkaar te zijn

terras - tuin - privé-parking

Gesloten op woensdag en donderdag

Parklaan 4 - 9300 Aalst

Tel.: 053 / 77 61 25

Fax: 053 / 78 68 05

KLEDING SINT-ELOOI

Esplanade 1 - 9300 Aalst

Tel.: 053 / 21 15 71

Antwerpia

BANKETBAKKERIJ

*als u houdt
van kwaliteit*

Geraardsbergsestraat 38
9300 Aalst
053 / 21 35 33

C.M.

